

УДК 338.48 / 332.1

**ПЕРСПЕКТИВИ СФЕРИ ТУРИЗМУ
ЯК ФАКТОРА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ ©**

О.М. ГОЛОВНЯ,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності,
готельно-ресторанної справи
та туризму,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

Досліджено туристичний потенціал Вінницької області, який базується на її рекреаційній складовій та потенціалі суспільно-географічного положення. Охарактеризовано активність суб'єктів туристичної діяльності Вінницької області, серед яких основне місце займають туроператори та турагенти, що представлені юридичними особами та фізичними особами-підприємцями.

Визначено роль місцевого аеропорту Вінниця (с. Гавришівка), який має зручну транспортну розв'язку та отримав статус міжнародного. Визначено роль сільського зеленого туризму у Вінницькій області, який слід розглядати як один з компонентів комплексного розвитку сільських територій та сільської інфраструктури, а також як один з факторів стратегії подолання бідності в сільській місцевості. Сільський зелений туризм, який ґрунтується на виявленні й ефективному використанні місцевих ресурсів, може стати одним з важливих елементів пошкваллення місцевої економіки Вінницької області. Послуги сільського зеленого туризму надають близько 35 сільських садиб, що пропонують комфортне проживання, сімейний відпочинок, народну традиційну кухню, екологічно чисті продукти харчування. Представлена характеристика основних сільських садиб на території Вінницької області.

Виділено основні перешкоди на шляху до перетворення туристичної сфери Вінницької області у сучасну галузь економіки, серед яких основною є: недостатній розвиток туристичної інфраструктури, зокрема, реконструкції та будівництва закладів розміщення туристів різних стандартів та накреслено основні шляхи подолання зазначених перешкод у вигляді комплексу заходів.

Ключові слова: туризм, суб'єкти туристичної діяльності, сільський зелений туризм, державна програма, регіон, соціально-економічний розвиток, інфраструктура.

Табл. 4. Літ. 13.

Постановка проблеми. На сучасному етапі туризм стає однією з провідних, високоприбуткових та найбільш динамічних галузей світового господарства. Специфічною рисою туристично-рекреаційної сфери є те, що вона поєднує в собі понад 50 суміжних галузей: культуру, мистецтво, освіту, спорт, готельне господарство, торгівлю, харчування, транспорт, зв'язок, фінанси, побут, розваги, будівництво, інше.

За прогнозом Всесвітньої туристичної організації до 2020 року Україна може увійти в першу двадцятку країн за найбільш популярними напрямками туризму [9]. Якщо врахувати теперішній стан економіки в країні та зменшення кількості туристів з різних, в т.ч. і з політичних причин, то для забезпечення подальшого соціально-економічного розвитку України та її регіонів необхідно приділити особливу увагу саме створенню сприятливих умов для розвитку туризму і популяризації туристичних можливостей держави. У цьому зв'язку першочерговими є питання раціонального використання наявних туристичних ресурсів для забезпечення швидкого формування конкурентоздатного регіонального туристичного продукту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження туристичної сфери як важливої галузі наукового знання мають міждисциплінарний характер. Найбільш глибоко і системно теоретичні питання оцінки й розвитку туристичних ресурсів досліджують фахівці в сфері економіки та управління. Так науково-теоретичні та практичні засади збалансованого розвитку різних територій та регіонів розглядали та аналізували в своїх працях Г. Калетнік [1], С. Коляденко [3], С. Плотницька [8] та багато інших. Дослідження окремих напрямів туристичної діяльності, як важливої складової комплексного соціально-економічного розвитку регіону, знайшли своє відображення в працях О. Молнар [6], Г. Негоди [7], В. Ціхановської [13] та інших.

Постановка проблеми. Туристично-рекреаційний потенціал України досліджений в багатьох працях українських науковців, проте бракує подібних досліджень, проведених в регіональному розрізі. Туристичний потенціал територій і, як наслідок, розвиток туристичної діяльності в Україні значно варіюється за регіонами. Метою статті є дослідження туристичних ресурсів Вінницької області та подальших можливостей розвитку і функціонування туристичної сфери на її території.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 року №638-р „Про схвалення концепції Державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року” туризм визнано як одну з найперспективніших галузей і проголошено пріоритетним напрямом соціально-економічного та культурного розвитку.

Вінницька область – стратегічно важливий культурний, політичний та економічний регіон України, який водночас може стати одним з найбільших туристично-відпочинковим та курортним регіоном України. Важливою складовою рекреаційного потенціалу області є її суспільно-географічне положення. Крім того, в області на державному обліку перебуває 4307 пам'яток культурної спадщини, а саме: 1739 – археології; 1893 – історії; 526 – містобудування та архітектури; 101 – монументального мистецтва; 47 – садово-паркового мистецтва; 1 – ландшафтна.

Нарощування потужностей туристично-рекреаційної інфраструктури за рахунок залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій є одним з пріоритетних напрямків соціально-економічного та культурного розвитку, оскільки Вінницька область – це унікальне ландшафтне та природне утворення.

Кошти, які залишає кожен турист, що приїжджає в наш край, є прямою інвестицією в туристично-рекреаційний комплекс. Збільшення частки в'їзного та внутрішнього туризму, екскурсійної діяльності повинно стати ефективним інструментом економічного зростання регіону.

Туристичні послуги у Вінницькій області станом на 01.06.2016 року надають біля 68 підприємств, серед яких є туроператори та турагенти (табл.1).

Таблиця 1

Кількість суб'єктів туристичної діяльності у Вінницькій області, одиниць

Роки	Юридичні особи				Фізичні особи-підприємці		
	усього	у тому числі			усього	у тому числі	
		тур-оператори	тур-агенти	суб'єкти, що здійснюють екскурсійну діяльність		тур-агенти	суб'єкти, що здійснюють екскурсійну діяльність
2011	34	11	23	-	45	44	1
2012	41	20	21	-	46	46	-
2013	32	9	22	1	44	44	-
2014	29	11	18	-	40	40	-
2015	28	8	19	1	35	33	2
2016	30	7	22	1	38	36	2

Джерело: складено автором за [12]

За даними Головного управління статистики у Вінницькій області, покращується динаміка фінансових надходжень від надання туристичних послуг. Так, зокрема, у 2015 році дохід від надання зазначених послуг склав 18,9 млн грн, тоді як у 2014 році – 12,9 млн грн, що більше на 5,9 млн грн (на 45,6%).

Кількість туристів – громадян України, яких обслуговують суб'єкти туристичної діяльності, становить 11,3 тис. осіб (табл. 2). Метою поїздки переважної більшості туристів (96,1%) були дозвілля та відпочинок, з числа яких 15,2% – це діти до 18 років.

Таблиця 2

Діяльність суб'єктів сфери туризму Вінницької області у 2016 році

№ п/п	Показник	Усього	з них подорожуючих	
			у межах території України	за кордон
1	Кількість реалізованих путівок туроператорами, одиниць	3855	3256	599
2	Кількість реалізованих путівок турагентами, одиниць	3207	1801	1406
3	Вартість реалізованих туроператорами туристичних путівок, тис.грн	14294,2	5999,5	8294,7
4	Вартість реалізованих турагентами туристичних путівок, тис.грн	34116,0	2163,3	31952,7
5	Кількість туроднів за реалізованими туроператорами туристичними путівками, туроднів	23263	18443	4820
6	Кількість туроднів за реалізованими турагентами туристичними путівками, туроднів	30372	9708	20664
7	Кількість туристів, яких обслуговували туроператори та турагенти, осіб	11348	7748	3600

Джерело: складено автором за [12]

Така значна кількість виїзних туристів дає можливість для розвитку місцевого аеропорту Вінниця (с.Гавришівка) та перевезення пасажирів і вантажів як по Україні, так і за її межами. Він знаходиться в центрі України та має зручну транспортну розв'язку (автомобільну та залізничну). Аеродром отримав статус міжнародного та внесений до англомовного видання “Air of Ukraine”. Запроваджені рейси до Тель-Авіву, Варшави та Анталії.

Найголовнішою запорукою позитивних вражень про область є туристична інфраструктура. Стан готельного господарства в регіоні дозволяє організувати обслуговування туристів в найбільш відвідуваних туристичних центрах з наданням повного комплексу послуг. Слід зазначити, що в області налічується 70 колективних засобів розміщення, за рахунок яких обслужено 54222 приїжджих осіб (табл.3).

Таблиця 3

**Характеристика колективних засобів розміщення
у Вінницькій області за 2016 рік**

№ п/п	Показники	Тип засобу розміщення			
		Готелі	Гуртожитки для приїжджих	Туристські бази	Спеціалізовані засоби розміщення (санаторії, пансіонати з лікуванням, будинки відпочинку)
1	Кількість закладів, одиниць	40	2	8	20
2	Доходи від наданих послуг, тис.грн	19 986,3	1 408,4	381,0	247 328,4
3	Обслужено приїжджих, осіб	54 222	5 010	1 316	50 783
4	Обслужено іноземців, осіб	2384	28	-	1 340
5	Середня місткість, місць	74,0	142,0	38,5	...

Джерело: складено автором за [2]

Свій туристичний потенціал Вінниччина презентувала на першому національному туристичному порталі Zruchno.Travel, який було організовано Асоціацією індустрії гостинності України 17 травня 2017 року в м. Києві.

У 70-х роках минулого століття в Європі стає досить популярним сільський зелений туризм. Це можна пояснити тим, що в усьому світі зріс інтерес до всього „екологічно чистого”, у тому числі й дозвілля. Зелений туризм із чистим повітрям, здоровою їжею й фольк-колеритом ідеально задовольняє запити туристів. На зміну трьом „S” – Sun–Sea–Sand (сонце – море – пісок) приходять три „L” – Landscape–Lore–Leisure (пейзаж – традиції – дозвілля) [5, с. 4].

Для Вінницької області розвиток сільського зеленого туризму є також особливо актуальним. Зелений туризм, на відміну від масового, не має шкідливого впливу на довкілля і, разом з тим, робить істотний внесок у регіональний розвиток. Сільський туризм, який ґрунтується на виявленні й ефективному використанні місцевих ресурсів, може стати одним з важливих елементів поживлення місцевої економіки Вінницької області. Результати розвитку сільського туризму вигідні, насамперед, даній території. Це рентабельний і прибутковий бізнес, що стимулює розвиток транспорту, систем зв'язку, торгівлі, сфери обслуговування, об'єктів розваги, відродження традиційного мистецтва, промислів, ремісничої майстерності.

Станом на 01.06.2016 року в області послуги сільського зеленого туризму надають близько 35 сільських садиб, що пропонують комфортне проживання, сімейний відпочинок, народну традиційну кухню, екологічно чисті продукти харчування, цікаве дозвілля. З них 2 садиби мають третю (найвищу) категорію

системи категоризації сільської нічліжної бази „Українська гостина садиба” та 7 садиб мають базову категорію. Водночас слід відзначити тенденцію до підвищення якості послуг, що надаються. Особливе значення у Вінницькій області має мережа гостинних садиб „Родинне гніздо” (табл. 4).

Таблиця 4

Характеристика сільських садиб на території Вінницької області

Назва садиби	Місце-знаходження	Опис садиби	Опис місцевості
Садиба „Подільська родина”	Барський р-н, с. Гайове	Одно-, дво-, тримісні кімнати оформлені в старовинному українському стилі, сад, город, пасіка, квітник, виноградник, домашня птиця, кози. Поряд зелені пагорби, ставки, джерела, ліс – можна насолоджуватися пішими та велосипедними прогулянками, купатися в сільському ставку, ловити рибу.	У селі виявлено 2 поселення трипільської культури. Поселення розташовані поблизу села на мисі лівого берега річки Рівець (ліва притока Рову) в урочищі Барське.
Садиба „Берегиня-Піч”	Барський р-н, с. Гайове	Одно-, дво-, тримісні кімнати. Можливість взяти участь у майстер-класі по випічці хліба за старовинним рецептом, короваю, птахів щастя у справжній печі.	Ботанічний заказник місцевого значення – урочище „Шиянецьке” площею 11 га для збереження балки з різноманітними степовими та лучно-степовими рослинними угрупованнями.
Гостинна садиба „Родинне гніздо”	Тиврівський р-н, с. Канава;	Двокімнатні номери, сад, город, квітник, виноградник, катання на човні, літній басейн, альтанка, мангал. Крім відпочинку та оздоровлення садиба мотивує своїх постояльців на заняття кустарними промислами, влаштовуючи майстер-класи з ткацтва, петриківського розпису, створення лялькотанок. Піднесенню національної традиції сприяє щорічний етнопісенний фестиваль „Мамина піч”	На території села два кургани неолітичної культури, мальовнича апокрифічна Наполеонівська дорога в канавському лісі з руїнами куреня, джерело молодості Святої Ангеліни, склеп на старому цвинтарі царсько-го ад’ютанта.
	Гайсинський р-н, с. Губник	Двокімнатні номери. Окремо розташовані будиночки, дитячий майданчик, альтанки, мангал. До послуг гостей – фінська сауна та російська лазня.	На північ від села розташований Коростовецький заказник. У селі виявлено поселення трипільської культури.
	Барський р-н, с. Гармаки	Люкс номери, оформлені в дерев’яному стилі; напівлюкс номери в європейському стилі; українські хати-мазанки, яким вже понад 100 років, фінська сауна; басейн; лазня на дровах; смачна кухня; альтанки.	За 10 км районний центр м. Бар. Поряд річка Рів.

Джерело: складено автором за [4]

Сільське населення Вінницької області здатне отримувати реальні доходи у сфері сільського туризму від таких видів діяльності, як: облаштування туристичних маршрутів; облаштування й експлуатація стоянок для туристів; робота гідом чи екскурсоводом; транспортне обслуговування туристів; егерська діяльність (полювання, аматорське та спортивне рибальство); прокат туристичного спорядження; послуги приймання туристів; кулінарні послуги; підготовка культурних програм; народні промисли; виробництво та реалізація туристам екологічно чистих продуктів харчування; реалізація туристам ягід та грибів.

Переважає більшість українських вчених на основі здійсненої комплексної оцінки рівня розвитку туристичної сфери регіонів України виділяють чотири основні групи регіонів: 1) депресивні, 2) з порівняно низьким рівнем розвитку; 3) з порівняно високим рівнем розвитку; 4) лідери. На основі даної класифікації Вінницьку область відносять до регіонів з порівняно низьким розвитком. Це спричинено тим, що наявний потенціал Вінницької області не використовується туристами в достатній мірі, оскільки матеріально-технічна база туристично-рекреаційних об'єктів не відповідає сучасним вимогам і потребує значних капіталовкладень для переоснащення та модернізації.

Перешкодами на шляху до перетворення туристичної сфери Вінницької області у сучасну галузь економіки є: недостатній розвиток туристичної інфраструктури, зокрема, реконструкції та будівництва закладів розміщення туристів різних стандартів (готелів, мотелів, кемпінгів); не облаштовані місця короткочасного відпочинку туристів; незадовільний стан доріг; відсутність під'їздів до туристичних об'єктів; незадовільний стан більшості пам'яток культурної спадщини; не розроблені дієві програми їх збереження та пристосування для потреб туристів; неефективна діяльність відповідних структур щодо забезпечення екологічної безпеки територій для розвитку рекреаційного бізнесу; відсутність системного рекламного та інформаційного забезпечення.

Для подолання зазначених перешкод є потреба у здійсненні комплексу заходів щодо: 1) удосконалення системи управління туристичною галуззю; 2) створення нових рекреаційно-туристичних об'єктів міжнародного стандарту; 3) збереження і відновлення історико-архітектурних та культурних пам'яток регіону; 4) представлення Вінницької області на національних та міжнародних туристичних виставках, створення умов для розвитку сільського зеленого туризму.

Висновки. Таким чином, Вінниччина на сьогодні має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та зовнішнього туризму, але на заваді стоїть відсутність повноцінної регіональної політики розвитку туризму. Вкрай недостатньо використовується потенціал розвитку туризму в сільській місцевості як одного із чинників зменшення безробіття в селах. Туристичні об'єкти не відповідають сучасним вимогам і потребують значних капіталовкладень для переоснащення.

Для реалізації заходів щодо нарощування потенціалу сфери туризму Вінницької області потрібно залучати якомога більше зацікавлених сторін, серед яких можна виділити наступні: мешканці та гості міста (в т.ч. туристи та екскурсанти); суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють діяльність в туристичній галузі міста; представники громадських організацій, діяльність яких спрямована на розвиток туристичної галузі, вивчення історичної спадщини регіону, підвищення якості туристичних послуг; представники органів місцевої влади та територіальних органів державної влади, які зацікавлені у встановленні партнерських відносин з суб'єктами підприємництва для виконання основних завдань.

Список використаних джерел

1. Калетнік Г.М. Науково-теоретичні засади формування та розвитку людського капіталу в сільських територіях [Електронний ресурс] / Г.М. Калетнік, А.Г. Мазур // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2016. – № 10. – С. 7-25.
2. Колективні засоби розміщування в Україні у 2016 році : статистичний бюлетень. – К. : Державна служба статистики України. – 2017. – 200 с.
3. Коляденко С. В. Методологическая реализация социально-экономической политики развития региона [Електронний ресурс] / С. В. Коляденко // Ефективна економіка. – 2012. – № 8. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.
4. Методичний посібник для мешканців сільських територій Вінницької області. – Вінниця : Вінницьке обласне відділення Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні, 2009. – 107 с.
5. Можливості працевлаштування молоді у сфері зеленого туризму: методичні рекомендації щодо започаткування власної справи / [за заг. ред. О.В. Кулініча]. – Х. : Інститут соціальної політики регіону, 2011. – 124 с.
6. Молнар О.С. Роль та місце туризму в забезпеченні соціально-економічного розвитку регіону [Електронний ресурс] / О.С. Молнар, Ф.А. Важинський, І.С. Романович // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Економіка. – 2014. – Вип. 1. – С. 252-256.
7. Негода Г.А. Визначення сутності туризму та його вплив на соціально-економічний розвиток регіону [Електронний ресурс] / Г.А. Негода // Вісник ДІТБ. – 2013. – № 17. – С. 246-251. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.
8. Плотницька С. Формування стратегії розвитку депресивних територій в контексті збалансованого зростання економіки регіону [Електронний ресурс] / С. Плотницька // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – Вип. 36 (2.1). – С. 56-62. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.
9. Про сприяння Асоціації “Явір” розвитку туризму у Вінницькій області. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.javir.ua.org>.
10. Про схвалення концепції Державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
11. Програма розвитку туризму в місті Вінниці на 2016-2020 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vmr.gov.ua.
12. Туристична діяльність в Україні у 2016 році : статистичний бюлетень. – К.: Державна служба статистики України. – 2017. – 76 с.
13. Ціхановська В.М. Світовий ринок туристичних послуг: забезпечення конкурентоспроможності / В.М. Ціхановська, С.Я. Ковальчук // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – С. 4-7.

Список використаних джерел у транслітерації / References

1. Kaletnik H.M. Naukovo-teoretychni zasady formuvannya ta rozvytku lyuds'koho kapitalu v sil's'kykh terytoriyakh [Elektronnyy resurs] / H.M. Kaletnik, A.H. Mazur // Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannya nauky i praktyky. – 2016. – № 10. – S. 7-25.
2. Kolektyvni zasoby rozmishchuvannya v Ukrayini u 2016 rotsi : statystychnyy byuleten'. – K. : Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny. – 2017. – 200 s.

3. Kolyadenko S.V. Metodolohycheskaya realizatsyya sotsyal'no-ekonomycheskoy polityky razvytyya rehyona [Elektronnyy resurs] / S.V. Kolyadenko // Efektyvna ekonomika. – 2012. – № 8. – Rezhym dostupu: <http://nbuv.gov.ua>.

4. Metodychnyy posibnyk dlya meshkantsiv sil's'kykh terytoriy Vinnyts'koyi oblasti. – Vinnytsya : Vinnyts'ke oblasne viddilennya Spilky spryannya rozvytku sil's'koho zelenoho turyzmu v Ukrayini, 2009. – 107 s.

5. Mozhlyvosti pratsevlashtuvannya molodi u sferi zelenoho turyzmu: metodychni rekomendatsiyi shchodo zapochatkuvannya vlasnoyi spravy / [za zah. red. O.V. Kulinicha] . – Kh. : Instytut sotsial'noyi polityky rehionu, 2011. – 124 s.

6. Molnar O.S. Rol' ta mistse turyzmu v zabezpechenni sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku rehionu [Elektronnyy resurs] / O.S. Molnar, F.A. Vazhyns'kyy, I.S. Romanovych // Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Ser. : Ekonomika. – 2014. – Vyp. 1. – S. 252-256.

7. Nehoda H.A. Vyznachennya sutnosti turyzmu ta yoho vplyv na sotsial'no-ekonomichnyy rozvytok rehionu [Elektronnyy resurs] / H.A. Nehoda // Visnyk DITB. – 2013. – № 17. – S. 246–251. – Rezhym dostupu: <http://nbuv.gov.ua>.

8. Plotnyts'ka S. Formuvannya stratehiyi rozvytku depresyvnikh terytoriy v konteksti zbalansovanoho zrostannya ekonomiky rehionu [Elektronnyy resurs] / S. Plotnyts'ka // Zbirnyk naukovykh prats' Cherkas'koho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu. Seriya : Ekonomichni nauky. – 2014. – Vyp. 36(2.1). – S. 56-62. – Rezhym dostupu: <http://nbuv.gov.ua>.

9. Pro spryannya Asotsiatsiyi “Yavir” rozvytku turyzmu u Vinnyts'kiy oblasti. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.javirua.org>.

10. Pro skhvalennya kontseptsiyi Derzhavnoyi tsil'ovoyi prohramy rozvytku turyzmu ta kurortiv na period do 2022 roku [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua>.

11. Prohrama rozvytku turyzmu v misti Vinnytsi na 2016-2020 roky. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: www.vmr.gov.ua.

12. Turystychna diyal'nist' v Ukrayini u 2016 rotsi : statystychnyy byuleten'. – K. : Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny. – 2017. – 76 s.

13. Tsikhanovs'ka V.M. Svitovyy rynek turystychnykh posluh: zabezpechennya konkurentospromozhnosti / V.M. Tsikhanovs'ka, S.Ya. Koval'chuk // Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. – 2015. – S. 4-7.

ANNOTATION

PROSPECTS OF THE SPHERE OF TOURISM AS A FACTOR OF SOCIAL AND ECONOMIC GROWTH OF VINNYTSIA REGION

GOLOVNYA Elena,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the Department of International
Management, Hotel and Restaurant Business and Tourism,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)

The tourist potential of Vinnytsia region, which is based on the recreational component and socio-geographical position is investigated. The activity of tourists of Vinnytsia region was characterized, among which are tour operators and travel agents, represented by legal entities and individual entrepreneurs.

The role of the local airport of Vinnytsia (Gavryshivka), which has a convenient transport position and has received the status of an international one, has been determined.

The potential of rural green tourism in Vinnytsia region, which should be considered as one of the components of integrated rural development and rural infrastructure, as well as one of the factors of the poverty reduction strategy in rural areas is revealed. Rural green tourism, based on the identification and effective use of local resources, can become one of the important elements of the revitalization of the economy of Vinnytsia region. The services of rural green tourism are provided by about 35 country-farms offering comfortable accommodation, family holidays, folk traditional cuisine, and eco-friendly food. The characteristics of the main rural estates in Vinnytsia region is presented.

The main obstacles to the transformation of the tourism sector of Vinnytsia region into the modern branch of economy are highlighted, among which the main ones are: insufficient development of tourist infrastructure, in particular, reconstruction and construction of tourist accommodation establishments of different standards.

Key words: tourism, tourism subjects, rural green tourism, state program, region, social and economic development.

Tabl. 3. Lit. 9.

АННОТАЦИЯ ПЕРСПЕКТИВЫ СФЕРЫ ТУРИЗМА КАК ФАКТОРА СОЦИАЛЬНО- ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ВИННИЦКОЙ ОБЛАСТИ

ГОЛОВНЯ Елена Михайловна,
*кандидат экономических наук, доцент
кафедры менеджмента внешнеэкономической
деятельности, гостиннично-ресторанного дела и туризма,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)*

Исследован туристический потенциал Винницкой области, основанный на рекреационной составляющей и общественно-географическом положении. Охарактеризованы активность субъектов туристической деятельности Винницкой области, среди которых основное место занимают туроператоры и турагенты, представленные юридическими лицами и физическими лицами-предпринимателями.

Определена роль местного аэропорта Винница (Гавришовка), который имеет удобную транспортную развязку и получил статус международного. Исследовано развитие в Винницкой области сельского зеленого туризма, который следует рассматривать как один из компонентов комплексного развития сельских территорий и сельской инфраструктуры, а также как один из факторов стратегии преодоления бедности в сельской местности. Сельский зеленый туризм, основанный на выявлении и эффективном использовании местных ресурсов, может стать одним из важных элементов оживления местной экономики Винницкой области. Услуги сельского зеленого туризма предоставляют около 35 сельских усадеб, предлагающих комфортное проживание, семейный отдых, народную традиционную кухню, экологически чистые продукты питания. Представлена характеристика основных сельских усадеб на территории области.

Выделены основные препятствия на пути к превращению туристической сферы Винницкой области в современную отрасль экономики, среди которых основным является недостаточное развитие туристической инфраструктуры, в частности, реконструкции и строительства средств размещения туристов различных стандартов.

Ключевые слова: туризм, субъекты туристической деятельности, сельский зеленый туризм, государственная программа, регион, социально-экономическое развитие.

Табл. 4. Лит. 13.

Інформація про автора

ГОЛОВНЯ Олена Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму, Вінницький національний аграрний університет (e-mail: ellens@meta.ua).

GOLOVNYA Elena – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of International Management, Hotel and Restaurant Business and Tourism, Vinnytsia National Agrarian University (e-mail: ellens@meta.ua).

ГОЛОВНЯ Елена Михайловна – кандидат экономических наук, доцент кафедры менеджмента внешнеэкономической деятельности, гостиннично-ресторанного дела и туризма, Винницкий национальный аграрный университет (e-mail: ellens@meta.ua).

